ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၏ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌကြီး သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင်

ဆာဦးသွင်ကို မော်လမြိုင်မြို့၌ အဖဦးဖလ် အမိဒေါ်ယဉ်တို့မှ (ခရစ်-၁၈၇၈) ၁၂၄၀-ပြည့်နှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ အက်ဖ်အေစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီးနောက် ပညာအုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၀၂-ခုနှစ်တွင် ပညာရေးဌာနမှနုတ်ထွက်၍ မော်လမြိုင်မြို့တွင် ဆန်စက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကုမ္ပဏီ စသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၁၁-ခုနှစ်တွင် သူရိယသတင်းစာတိုက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ပထမဦးဆုံး ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဘိလပ်မြေကုမ္ပဏီလီမိတက် အုပ်ချုပ်သူလူကြီး၊ မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ အိန္ဒိယသီးသန့်ဘဏ်လီမိတက် အုပ်ချုပ်သူလူကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်ကြီးများအသင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ အစိုးရအမှုထမ်းအရာထမ်း လာဘ်စားမှုပပျောက်ရေး ကော်မတီဝင်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ အဆုပ်ရောဂါနှင့် အနာကြီးရောဂါ ပပျောက်ရေးအသင်းဝင်၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိမ်း၊ မဟာဗောဓိအသင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ တိပိဋကဓရရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဆာဦးသွင်မကွယ်လွန်မီက "ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲကြီးကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့က စတင်ကျင်းပတဲ့ တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲကြီးမှာပဲ စတင်ကြွေးကြော်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကိုလည်း ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ပိုင် သာသနာ့ရိပ်သာမှာပဲ တည်ထောင်ပေးခဲ့တယ်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ဖို့ရာ ပထမဦးဆုံး သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးလည်း ကျုပ်တို့သာသနာ့ရိပ်သာ သံဖြူမဏ္ဍပ်ကြီးမှာပဲ စတင်ကျင်းပခဲ့ရတယ်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်တော့လဲ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်က ထူးထူးခြားခြား ခက်ခက်ခဲခဲ ရွေးချယ်ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးကိုပဲ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ အမေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ဖို့ရွေးရတယ်။ အဖြေပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်လည်း ကျုပ်တို့အဖွဲ့က တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲကြီး ကျင်းပရွေးချယ်ခဲ့တဲ့ တိပိဋကဓရပုဂ္ဂိုလ်ထူး အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ သာသနာ့အာဇာနည်အရှင်မြတ်ကပဲ ဆောင်ရွက်

ရပါတယ်။ ကျုပ်တို့အဖွဲ့က သာသနာ ချီးမြှောက်ရကျိုးနပ်ပါပြီဗျာ”ဟူ၍ အားပါးတရ မိန့်ကြားခဲ့ပါသည်။ ဆာဦးသွင်သည် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ရဟန်းဒကာဖြစ်၏။

အဖွဲ့ချုပ်၏ ဩဝါဒါစရိယအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကြီးကျယ်စွာလှူ သာသနာ့ကိစ္စများ၌ အားထားဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပရိယတ္တိ-ပဋိပတ္တိ စွယ်စုံကျော်အရိယာအနေဖြင့် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လောက်သော အရှင်မြတ်တစ်ပါးကို မရမနေရှာဖွေရာ၌ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား တွေ့ရှိပင့်ဆောင် ကိုးကွယ်ခွင့်ရသောကြောင့် သာသနာ့ရိပ်သာကြီး တည်ထောင်ခြင်းအရာ၌လည်းကောင်း ဆာဦးသွင်၏ ကျေးဇူး ကြီးလှပါပေသည်။

မူလသာသနာ့ရိပ်သာကြီးတည်ထောင်နိုင်ရန် (၅. ၄၈)ဧကကျယ်သော မိမိပိုင်မြေကို လှူဒါန်းခြင်းမှအစ သာသနာ့ရိပ်သာကြီးတွင် စံကျောင်းတော်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ၄-ဆောင်၊ ဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံ၊ မင်္ဂလာသိမ်တော်ကြီး စသည်တို့ကို ငွေကျပ် ၂၇၅၁၆၂၀/- အကုန်အကျခံ၍ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း၊ သာသနာတော် ရှည်စွာတည်တံ့စေရန် အလို့ငှာ၊ ငွေပင်ငွေရင်း ၃၈၀၀၀၀/- သုံးသိန်းရှစ်သောင်းဖြင့် ငွေပဒေသာပင် ရန်ပုံငွေအလှူတော် စသည်တို့အပြင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမဟာဓမ္မသဘင်၊ တိပိဋကရေရွေးချယ်ပွဲနှင့် အခြားသော သာသနာရေးရာအဖြာဖြာတို့အတွက် သဒ္ဓါထက်မြ လှူသမျှကား များပြားလှသည့်ပြင် အခြားအလှူရှင်များ တိုးပွားစေရေး အားဆေးကြီးလည်း ဖြစ်ပါပေသည်။

သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင်သည် ၁၉၄၇-ခုမှ ၁၉၆၃-ခုထိ ၁၆-နှစ်တိုင်တိုင် အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၂-ရက် (၂-၂-၁၉၆၇) နေ့ အသက် ၈၈-နှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌကြီးအဖြစ် ၁၆-နှစ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ကြီး၌ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ တိပိဋကရေ ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ပထမဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်အောင် ဦးဆောင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဆာဦးသွင်အား ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးအနီးတွင် ဗိမာန်ငယ်တည်ဆောက်၍ သူ၏ရုပ်တုကို ခမ်းနားထည်ဝါစွာ ထားရှိပါသည်။